

Obsah

Kapitola 1	3
Německý právní systém	3
Příběh	4
1. Německé právní dějiny a vývoj	5
2. Struktura soudů a zákonů ve Spolkové republice Německo	6
3. Německý právní systém	8
4. Milníky v německé cestě do EU	10
5. Příklady a rady německých odborníků	11
Kvíz	12
2. Kapitola	13
Smluvní právo	13
Příběh	14
Co je smlouva?	14
2. Zakládání smlouvy a závazky stran (Vertragsabschluss und Pflichten der Parteien)	17
3. Odkaz na vzorové smlouvy (Musterverträge)	17
4. Zrušení smlouvy (Kündigung)	18
5. Porušení a opravné prostředky k porušení	19
Kvíz	20
3. Kapitola	21
Zákoník práce	21
Příběh	22
Klíčová legislativa	22
Které problem byste nejvíce vyzdvihli někomu novému ve Vaší zemi?	22
1. Zaměstnanecká smlouva	23
2. Různé druhy zaměstnání (např. Částečný úvazek / po určitou dobu atd.)	25
3. Základní povinnosti stran	27
Kdo má v Německu právní způsobilost?	27
4. Základní práva zaměstnanců vyplývající z právních předpisů	28
Typ práce je omezen;	29
5. Ukončení pracovního poměru	31
Kvíz	32
4. Kapitola	33

Obchodní právo.....	33
Příběh	34
1. Co zahrnuje obchodní právo?	34
2. Co je společnost?	35
2. Dostupné typy společností.....	36
3. Speciální formy v podobě společností	39
4. Povinnosti a práva.....	42
Antitrustové a soutěžní právo v Německu.....	42
Kvíz	44
Kapitola 5	45
Důležité aspekty občanského a veřejného práva	45
Příběh	46
1. Právoplatný sňatek a rozvod.....	46
2. Nařízení pro rozvod a odloučení	50
3. Sociální zabezpečení	51
Kvíz	56
Kapitola 6	57
Zákony o ochraně údajů.....	57
Příběh	58
Právní předpisy o ochraně údajů upravující soukromý sektor	58
Právní předpisy o ochraně údajů upravující veřejný sektor.....	59
Zákon o ochraně údajů (2017).....	60
Kde mohu najít další informace?	62

2.

Kapitola 1

Neměcký právní systém

Co se naučíte:

· Klíčové zásady právního systému dané země.

· Informace o národním legislativním procesu v jednotlivých zemích.

· Základní znalosti o klíčových aspektech národních právních předpisů týkajících se zaměstnanosti a přemístování.

.. Chcete-li se dozvědět více o soudním systému v Německu, přečtěte si doprovodnou lekci o Soudní moci Spolkové republiky Německo.

Příběh

Herta a Ralf jsou dva senioři ve věku 62 a 63 let žijící v Hamburku. Před tím, než se přestěhovali do Hamburku, žili 3 roky v Nizozemí. Stejně jako všichni starší 18 let mohou Herta a Ralf každé čtyři roky volit federální vládu. Někdy se pohádají, protože oba volí jinou stranu. Ale oba se o politiku zajímají a přijde jim důležité být politicky aktivní.

Nyní jsou šťastní, jelikož se od 1. dubna mohou podílet na zákonu: Seniorenmitwirkungsgesetz.

Tento zákon je založen na stávajících právních předpisech pro Hamburk a je zaměřen na zlepšení práv pro starší obyvatelstvo a umožňuje, aby

senioři využívali své životní zkušenosti. Berlínský parlament takový zákon přijal již v roce 2017.

Základní informace o Německu

Německo je federální demokracie s právy zaručenými základním zákonem nebo ústavou. Federální vláda sdílí moc se 16 státy -. Hlavním městem a největší metropolí je Berlín, kde se také nachází vláda. S přibližně 82 miliony obyvatel je Německo nejlidnatějším členským státem EU.

Kvůli jeho historii existuje systematické uspořádání mnoha oblastí německého práva do obecných a specifických pravidel, organizace státu, vlády a soudů.

Od znovusjednocení se Německý základní zákon považuje za německou ústavu se základními právy a záruky pro všechny občany a státní příslušníky. Důraz je především kladen na důstojnost a rovnost všech lidí, která musí být respektována ve všech právních předpisech.

1. Německé právní dějiny a vývoj

Po druhé světové válce byla německá říše rozdělena do čtyř zón, které zaujímají vítězné síly Spojených států, Francie, Velké Británie a Sovětského svazu. Přestože hlavní město Berlín patřilo k východu, vznikly zde také čtyři sektory. Západní Berlín a Západní Německo bylo kontrolováno Spojenými státy. Francie, Spojené království a Východní Berlín zase Sovětským svazem.

Vzhledem k tomu, že mezi vítěznými mocnostmi bylo stále více konfliktů a názorových rozdílů, došlo v roce 1949 k rozdělení Německa do dvou států. 23. května vznikla na západě Spolková republika Německo s dočasným hlavním městem Bonn. Na východě byla dne 7. října založena Německá demokratická republika s Východním Berlínem jakožto hlavním městem.

Čím dál více lidí chtělo opustit NDR a utéct do západního Německa. Vláda NDR začala 13. srpna 1961 s výstavbou Berlínské zdi, která vedla skrz Berlín. Tato zeď rozdělovala východ a západ Berlína na různé části.

Mnoho občanů bylo nespokojených, protože byli uvězněni ve své zemi. Začali se bránit a prokázali v roce 1989 otevření hranic. Vzhledem k tomu, že odpor vzrostl, vláda NDR vzdala své hranice a otevřela se západnímu Německu dne 9. listopadu 1989. Počínaje tímto dnem vzniká sjednocené Německo: Spolková republika Německo.

---

2. Struktura soudů a zákonů ve Spolkové republice Německo

Německý systém občanského práva je založený na římském právu s některými odkazy na germánské právo. Bundesverfassungsgericht (Spolkový ústavní soud) je nejvyšší německý soud, který řeší ústavní záležitosti a má pravomoc soudního přezkumu. Trestní a privátní zákony jsou příslušně kodifikovány na národní úrovni v Strafgesetzbuch a Bürgerliches Gesetzbuch.

Charakteristickým rysem německého soudního systému je rozdělení soudní moci do několika zvláštních jurisdikcí. Podle ústavy existuje pět zvláštních jurisdikcí se stejným postavením. Jedná se o běžnou příslušnost (tj. občanskou a trestní příslušnost), správní příslušnost, daňovou příslušnost, sociální příslušnost a pracovní příslušnost (článek 95 ze základního zákona). Každá zvláštní jurisdikce je nezávislá a má různé stupně odvolání.

Spolkový soudní dvůr

Nejvyšší soudní systém Německa, zvaný Bundesgerichtshof, je specializovaný na občanské a trestní případy, nejvyšším odvolacím soudem je vyšetřovací Spolkový soudní dvůr. Spolkový soud práce, Spolkový sociální soud, Spolkový finanční soud a Spolkový správní soud odpovídají za záležitosti jiného typu.

Spolkový sociální soud

Zákon o sociálním soudu ze dne 3. září 1953 vstoupil v platnost dne 1. ledna 1954. 23. března 1955 se uskutečnilo první veřejné zasedání. Bundessozialgericht je odpovědný za audity proti rozsudkům sociálního soudu nebo skokovým revizím.

Spolkový rodinný soud

Podle článku 23b německého ústavního soudu (GVG) existuje od roku 1976 oddělení soudu odpovědného za rozhodování o rodinných věcech.

Spolkový pracovní soud

Spolkový pracovní soud, který sídlí v Erfurtu, je nejvyšším soudem v německém pracovním soudním systému. V pracovněprávní jurisdikci má Spolkový soud práce velký význam. Jako nejvyšší spolkový soud musí podporovat soudržnost soudních rozhodnutí v oblasti pracovního práva a v případě potřeby vypracovat zákon.

Spolkový daňový soud

Spolkový daňový soud (Bundesfinanzhof) je jedním z pěti spolkových soudů Německa zřízených podle článku 95 ze Základního zákona. Jedná se o spolkový odvolací soud pro daňové a celní otázky ve věcech, které již byly vyslechnuty podřízenými orgány.

1. Spolkový správní soud

Spolkový správní soud (Bundesverwaltungsgericht) je jedním z pěti nejvyšších spolkových soudů Německa. Je soudem všech případů správního práva, vyskytují se zejména spory mezi občany a státem. Naslouchá odvolání od Oberverwaltungsgerichte nebo od vyšších správních soudů, které jsou zase odvolacími soudy pro rozhodnutí Verwaltungsgerichte.

V čele Spolkového správního soudu je prezident . Je kompetentním orgánem, který se zabývá personálními záležitostmi, které se týkají soudců a administrativních pracovníků Spolkového správního soudu. Prezident je zároveň i soudce.

Soudci Spolkového správního soudu vykonávají své soudní povinnosti v senátech. Seznam rozdělující soudní záležitosti svěruje odpovědnost každému senátu. Prezidentský soudce se zabývá otázkami personálu a soudní správou.

Soudní správa podporuje prezidenta a senáty při plnění jejich povinností. Je rozdělen na správní oddělení, registr, informační služby a prezidentské oddělení..

---

3. Německý právní systém

Německý právní systém patří do evropské rodiny právních systémů, které jsou široce klasifikovány jako země občanského práva. Základní zákon (ústava) je primárním základem právního systému, avšak jsou brány v úvahu i právní předpisy Evropské unie a mezinárodní komunity.

Základní zákon

Německá ústava, známá jako Základní zákon (Grundgesetz), byla přijata 23. května 1949.

Základní zákon uznává základní lidská práva, jako jsou svoboda projevu a tisku, právo na rovnost před zákonem a právo na azyl. Ústava (Grundgesetz) je základem německé komunity. Grundgesetz je německá národní ústava. Obsahuje naše nejdůležitější pravidla. Grundgesetz zajistí, že lidská důstojnost bude mimo jiné chráněna zákony a policií. Zahrnuje také to, že jste schopni svobodně vyjadřovat vlastní osobnost, pokud neporušujete práva ostatních.

Dalším důležitým principem je, že všichni lidé v Německu jsou rovnocenní bez ohledu na pohlaví, sexuální orientaci, původ, náboženství nebo politické přesvědčení. Policisté a soudci nemají právo zacházet s někým jinak, než podle těchto atributů. Diskriminace není povolena ani v práci nebo v každodenním životě. Tato základní práva jsou právně závazná a platí stejně pro tři odvětví vlády: výkonné, legislativní a soudní. Všechny německé zákony jsou přinejmenším teoreticky spravedlivé. Německý právní systém byl ovlivněn římským právním systémem s občanskými a veřejnými zákony.

Základní zákon s anglickým překladem můžete nalézt na této webové stránce:

https://www.gesetze-im-internet.de/englisch_gg/englisch_gg.html

- **Veřejné zákony** se týkají právních vztahů mezi občany a státem nebo projevů státu ve formě orgánů veřejné moci.

Veřejné zákony zahrnují:

- Ústavní právo
- Správní právo
- Administrativní, občanské právo
- Trestní právo

- **Občanské zákony** se týkají právních zásad regulace občanského života, konkrétně záležitostí mezi jednotlivci.

Zákonodárství

Nejen členové německého Spolkového sněmu jsou schopni iniciovat návrhy, které vedou k novým zákonům. Spolková vláda a Bundesrat mají také právo předkládat návrhy zákonů v Bundestagu.

Bundestag (Spolkový sněm)

Národní parlament v Německu, zvaný “Bundestag”, hlasuje pro spolkové kancléře (“Bundeskanzler”) a kontroluje vládu, kterou také může volit. Pro zákony se v Bundestagu hlasuje a vítězí většina. Menšina musí přijmout rozhodnutí většiny.

- Bundestag je zodpovědný za přijímání spolkových zákonů, které následně vláda zavádí.
- *Hlavní legislativní komora*
- Veškeré právní předpisy musí být schváleny parlamentem.
- Přímé volby se konají každé 4 roky.

Bundesrat (Spolková rada)

- Zákonodárná pravomoc je podřízena legislativnímu orgánu Spolkového sněmu.
- Zastoupení federálních států.
- Členové jsou jmenováni vládou (představiteli jako je premiér nebo jiný ministr)

Členové Spolkové rady jsou vždy ministerští předsedové nebo ministři ve svých příslušných spolkových státech (nebo v případě městských států

Berlín, Brémy a Hamburk – starostové a senátoři). Státními tajemníky mohou být také členové Bundesrat, pokud mají křeslo a hlasují ve vládě jejich Spolkového státu (článek 51, pododíl 1, Základní zákon).

Chcete-li získat další informace, můžete navštívit plenární zasedání. Pokud byste chtěli navštívit ono zasedání, musíte si předem objednat návštěvnické služby.

Další informace na: <http://www.bundesrat.de/EN/service-en/besuch-plenium-en/besuch-plenum-en-node.html>

---

4. Milníky na německé cestě do EU

Demokratické Německo, které se vyvinulo po skončení druhé světové války, se s Francií přímo podílelo na založení evropského společenství (Evropská unie – EU). Německo patří k šesti původním členům EU a je v ní hlavní finanční přispěvatel.

"Musíme vybudovat Evropu na motiv Spojených států. Prvním krokem při formování evropské rodiny musí být spolupráce mezi Francií a Německem. (Churchill 19.9.1946)."

- 25. března 1957 byly podepsány Římské smlouvy. Signatáři byly země Beneluxu, Francie, Itálie a Německo.
- Sjednocením Německa byla Evropská unie zrealizována Maastrichtskou smlouvou v roce 1992.

Během následujících desetiletí se k nim připojilo mnoho nových členů a proběhla současná integrace ekonomiky, kultury, soudnictví a tím dále prohloubila vztahy mezi evropskými subjekty.

- Důležité bylo v roce 1993 vložení "Evropského článku" do Základního zákona. Také zákon o výkonu Bundestagu a Bundesratu ve věcech integrace týkajících se Evropské unie (IntVG), a nový zákon o spolupráci mezi federací a Spolkovými zeměmi v záležitostech Evropské unie (EUZBLG) z roku 2009.

---

5. Příklady a rady německých odborníků

1. Jaké jsou ústřední kontaktní osoby nebo instituce?

Spolková agentura pro práci je ústředním kontaktním místem a také poskytuje různé informace pro migrující pracovníky v různých jazycích. Průmyslové a obchodní komory jsou však také významnými partnery v odvětví řemesel, s velkým zájmem podílet se na sdružení zaměstnavatelů. Možná by mohli být pozváni jako odborníci do výcvikových kurzů, jako jsou kurzy v rámci společnosti BRIGHT. Kontaktní místa taktéž vždy závisí na profesi, ale Spolková agentura pro práci je dobrým začátečním bodem.

2. Kde můžeme najít informace na internetu?

Internet disponuje velkým množstvím informací, nejen v německém jazyce.

Další doporučené instituce:

BAMF (Zodpovědný za země třetího světa a občany Evropské unie) – nalezneme informace o důležitých tématech.

Spolková agentura pro práci: informace ohledně pracovních cílů, kterých je možno dosáhnout. Nabízí také informace o sociálních výhodách.

Evropská komise zveřejňuje informace ve všech evropských jazycích. Jedná se o základní platformu, kde jsou poskytovány směrnice EU. Obsahuje také informace o práci v zahraničí.

Kvíz

Po přečtení této kapitoly zkuste odpovědět na tyto otázky, abyste potvrdili svou znalost poskytnutého materiálu.

- *Jak vznikl současný německý právní systém?*
- *Na jakém základě je založen německý právní systém?*
- *Jaké jsou nejdůležitější soudy?*
- *Jaké typy právních předpisů existují v Německu?*
- *Na kolik částí se Německo rozdělilo po druhé světové válce?*
- *Kdy se Německo připojilo k Evropské unii?*
- *Jaké důsledky má Evropská unie na německý právní systém?*

2.

2. Kapitola

Smluvní právo

Co se naučíte:

Definovat význam a povahu smlouvy

Určovat regulaci formy smluv a používat příslušné příklady

Zamyslet se nad jejich schopnostmi, účinně analyzovat problémy a uplatňovat příslušné právní zásady

Příběh

Herta a Ralf mají smlouvu pro svůj byt. V neděli ráno se setkali s majitelem bytu. Majitel mluvil o zrušení smlouvy kvůli hluku na fotbalovém hřišti. Říkal, že potřebuje byt pro sebe. Herta a Ralf nereagovali na požadavek majitele. Majiteli nemůže být vyhověno ohledně z důvodu hlučného prostředí, protože není legálně závazné.

Co je smlouva?

Smlouva je právně uplatitelná dohoda mezi dvěma nebo více stranami a vytváří povinnost činit, nebo nečinit dané věci. Německy nazýváno “Vertrag”. Podmínky smluvního práva jsou nazývány “Vertragsrecht” (Richter 2011).

Smlouvy obvykle řídí a prosazují zákony státu, v němž byla dohoda uzavřena. V této dohodě strany vzájemně ukládají své práva a povinnosti ke vztahu vůči smluvnímu základu. Právníckými osobami mohou být lidé (označováni jako “jednotlivci”) nebo korporace, společnosti s ručením omezeným a další subjekty. Pouze tyto smlouvy mohou být uzavřeny bez souhlasu třetích stran a mají neomezenou právní způsobilost. To je možné u lidí v Německu s věkem 18 a výše.

Jaký je právní status smluvních podmínek ve vaší jurisdikci?

Smluvní právo je založeno na občanském zákoníku. (§145) Občanský zákoník upravuje vznik smlouvy. Existují smlouvy v zákoně o povinnostech, ale také v rodinném a dědickém právu.

Svoboda smlouvy je právo chráněno základním zákonem. Smlouvy nevyžadují různá zvažování, mohou obsahovat jakékoli dohody stran a pokud to není zákonem požadováno, nemusí být v žádné konkrétní formě. Kompenzaci lze proto nárokovat jak pro porušení hlavní povinnosti, tak i vedlejší. Některá ustanovení se však mírně liší od ostatních dohodnutých podmínek:

- Jediný vyvoditelný rozdíl je, zda existuje odpovědnost podle klauzule ohledně nezávislosti na vadě. Tato zpravidla závisí na interpretaci příslušného smluvního ujednání.
- Německé právo také obecně povoluje předcházející a následné podmínky. Ty umožňují, aby byla platnost příslušných smluvních ustanovení podmíněna vnějšími okolnostmi.

Smlouvy o prodeji, pracovní smlouvy a služby (včetně podkategorie smlouvy o práci a materiálu), které mají zvláštní význam v podnikatelském prostředí, se řídí německým občanským zákoníkem. Tento zákoník stanovuje zákonný režim práv v souvislosti s vadami v rámci těchto typů smluv. (Richter 2011)

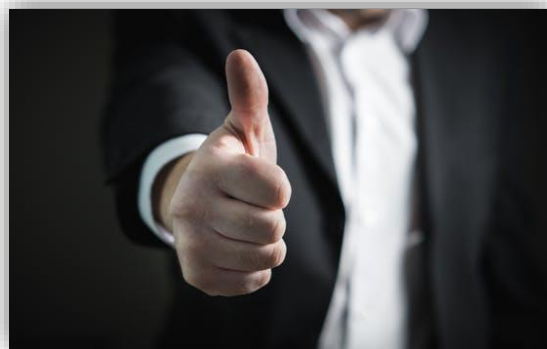
Formální právní požadavky

K právně vymahatelné smlouvě, která má být vytvořena, musí existovat dvě odpovídající prohlášení o záměru. Jsou známé jako nabídka a přijetí. Prohlášení o záměru musí být dostatečně specifická (například nabídka musí obsahovat všechny podstatné prvky, aby byly platné). Krom toho strana, která podává prohlášení, musí mít schopnost jednat skrze právní způsobilost (Rechts- and Geschäftsfähigkeit). Tak je tomu v případě, že strana může být držitelem práv a povinností a může také provádět transakce s právním účinkem.

Obsahem slouvy jsou:

1. Nabídka a konkrétní podmínky
2. Přijetí nabídky, stanovené ve formě podpisu
3. Smluvní podmínky, včetně platebních podmínek a data platby
4. Právní způsobilost obou stran
5. Záměr obou stran plnit svůj slib
6. Právně vymahatelné smluvní podmínky (předmět smlouvy)

Smlouvy mohou být uzavřeny v různých formách. Obecně není nutné formalizovat obsah smlouvy. Navíc není povinností shromáždit všechny dohodné dokumenty k jejich souhlasu. Pokud strany specifikují dokumenty dostatečně přesně, nebo je přikládají například jako přílohy, mohou se stát součástí dohody pouze odkazem a nemusí být nezbytně předávány. V praxi se mnoho dohod uzavírá také ústně nebo dokonce implicitním jednáním.

V řadě situací bude zákon předepisovat obsah jednotlivých druhů smluv. Např.: smlouvy o nájmu, pracovní smlouvy, manželské smlouvy...

Zaměstnanecká smlouva (Arbeitsvertrag): pracovní smlouva používaná v pracovním právu k přiznání povinností a práv mezi zaměstnancem a zaměstnavatelem. Mnoho uzavřených podmínek považujeme za obligaci.

V Německu je běžný způsob zaměstnavatelů písemná pracovní smlouva.

Narozdíl od jiných smluvních podmínek jsou dohody německých smluv transparentnější. (Hill/ King 2004). Je potřeba daleko menší jazyková zkušenost a kvalifikace. Právní jazyk je téměř shodný v každé smlouvě.

2. Zakládání smlouvy a závazky stran (Vertragsabschluss und Pflichten der Parteien)

Německý občanský zákoník (BGB) upravuje návrh smluv.

- Podle § 145 BGB je nabídka smlouvy (příhláška) obvykle závazná
- Podle § 146 BGB se nabídky smlouvy automaticky uplatňují pouze po omezenou dobu..

(https://www.gesetze-im-internet.de/englisch_bgb/)

---

3. Odkaz na vzorové smlouvy (Musterverträge)

Německé právo se rozlišuje mezi povinnými a smluvními písemnými žádostmi. Pokud je písemná forma požadována zákonem, musí emitent ověřit totožnost osobně svým podpisem nebo notářsky ověřeným znakem. V případě smlouvy musí obě strany podepsat stejný doklad. Písemnou formu lze nahradit elektronickou formou a notářskou formou. Pokud je požadavek na písemnou formu pouze smluvní ujednání, postačí, aby bylo prohlášení o záměru doručeno telekomunikačními prostředky a v případě smlouvy výměnou dopisů. Pojem dokumentu se neztotožňuje v německém právu s pojmem listina (*Urkunde*). Dokument z hlediska trestního práva není v souladu s dokumentem z hlediska občanského nebo procesního práva, a dokonce není konzistentní ani v rámci občanského a procesního práva.

Kontrolní seznamy

Sbírku vzorových smluv najdete na níže uvedených webových stránkách:
<https://www.frankfurt-main.ihk.de/recht/mustervertrag/>

Seznam můžete také nalézt zde: <https://www.verbraucherzentrale.de/englisch-neu>. Jsou napsány v angličtině. Nalezneme například seznam, který poskytuje důležité informace před podepsáním smlouvy.

---

4. Zrušení smlouvy (Kündigung)

Nabídka je obvykle závazná; to znamená, že nemůže být zrušena v době stanovené pro její přijetí, nebo, není-li stanovena žádná taková lhůta, po rozumnou dobu po dosažení nabídky.

V případě zrušení se rozlišuje běžné ukončení a mimořádné ukončení. Běžné ukončení zahrnuje jakékoliv odůvodnění a je vázáno časovým omezením. Právo na řádné ukončení je pro každý typ smlouvy odlišné a zohledňuje tak specifické charakteristiky příslušných právních oblastí. (Rechtsbereich)

Pracovní právo má zvláštní podmínky pro ukončení. Zvláště zde je třeba si uvědomit, že ochrana před zákonem o propouštění (KSchG) vyžaduje vysoké nároky na účinnost řádného ukončení některých pracovních podmínek. Příslušná ustanovení lze nalézt v §314 BGB (stejně jako v §543 pro pronájmy a §626 u smluv o poskytování služeb). Pracovníci, kteří mají ochranu před propuštěním, mohou postupovat proti neoprávněnému propuštění.

Další poznámky o zrušení (Zdroj: Kündigungsschutzgesetz – KSchG)

- § 309 Abs. 9 BGB upřesňuje, že doložka v GTC je neúčinná. Stanoví, že výpovědní doba vyprší tři a více měsíců před automatickým obnovením smlouvy.
- § 313 (3) BGB stanoví právo ukončení v případě narušení obchodního základu.
- Kromě předchozích zákonných ustanovení o ukončení pracovního poměru existují ještě některá zvláštní pravidla pro smlouvy o službách a práci.
- Existují i další zvláštní zákonné smlouvy o zrušení, např. smlouvy o nájmu a půjčce, které ale nejsou předmětem diskuse.

5. Porušení a opravné prostředky k porušení

Soukromá autonomie má v německém právu vysokou prioritu. Smlouvy a ujednání jsou proto obecně platné. Zahrnují transakce, které jsou zakázány zákonem a jsou neplatné. Jedná se o výjimečné případy, které se dotýkají profesního práva a zásad (například není dovoleno pracovat ve dvou funkcích; auditor a autorizovaný účetní)

Jedna ze stran může zrušit smlouvu, pokud jsou splněny všechny následující podmínky:

Účastník nesplnil stanovenou lhůtu pro výkon.

Účastník, kterému je výkon dlužný, není primárně zodpovědný za nedostatky nebo špatné výkony.

Povinnost, která je předmětem této smlouvy, není nepodstatná (tj. Není nevýznamná ve vztahu ke smluvní povinnosti).

Je důležité poznamenat, že zrušení nevylučuje nárok na náhradu škody.

Pokud dojde k porušení smlouvy (nebo přinejmenším v případě údajného porušení), jedna nebo obě strany si mohou přát, aby byla smlouva “vynucena” za jejich podmínek, nebo se můžou pokusit vymáhat dané finanční škody způsobené porušením smlouvy. Existuje několik opravných prostředků, jako je například přiznání náhrady škody, konkrétní výkon, zrušení a restituce. U soudů s omezenou jurisdikcí je hlavním opravným prostředkem náhrada škody. (Sesta 2016)

Porušení smlouvy se rozlišuje mezi následující scénáře:

- Opoždění dlužníka.
- Dlužník se může spolehnout na skutečnost, že mu nebude vyúčtován poplatek.
- Zvláštní právo na záruku vady je v běžném právu zbytečné, protože je zde pouze odpovědnost za porušení smlouvy. Ale také běžná právní úprava nepomůže při zohlednění možných překážek ve výkonu dlužníka. Otázkou je, do jaké míry je smlouva uzavřena.

Smlouvy mohou být neúčinné, navzdory dohodě o přidružení. Důvody pro takovou neúčinnost jsou především právní neschopnost (§ 105 BGB), omezená způsobilost

k právním úkonům (sekce 106 a násl.), nedostatek jakékoli formy (§ 125 BGB) porušení právního zákazu (§ 134 BGB), nemorálnost (§ 138 BGB) nebo odvolání (§ 142 BGB).

Právo na odstoupení od smlouvy

Právo odstoupit od smlouvy může být poskytnuto jako zákonné právo v případě přerušeni služby, tj. pokud smlouva nebyla, nebo byla nedostatečně splněna, a také smluvně dohodnutým právem odstoupení od smlouvy.

Právní předpisy pro obě varianty rezignace se vztahují na všechny vzájemné smlouvy, tj. právní transakce, u nichž byla dohodnutá nebo již provedena služba a protiplnění (obvykle: "peníze oproti zboží" nebo "peníze oproti plnění") Typickými vzájemnými smlouvami jsou: kupní smlouva, pracovní smlouva a servisní smlouva. Smlouva o pronájmu a pracovní smlouva jsou také vzájemnými smlouvami, avšak ukončení místo odstoupení (včetně mimořádného propuštění) může být vhodným opravným prostředkem.

Pro oba způsoby rezignace platí i to, že deklarovaná rezignace je konečná.

Osoba, která odstoupila od smlouvy, tedy nemůže požadovat splnění smluvně dohodnutých služeb po změně svých zájmů. Odstoupení je v zásadě neodvolatelné.

Kvíz

1. Jaká jsou pravidla pro autoritu/kapacitu vůči zadávání zakázek pro různé obchodní subjekty?
  - Správa právního podkladu
  - Správa na základě individuální smlouvy
  - Správa na základě zjevného oprávnění
2. Jaké jsou základní požadavky na vytvoření právně vymahatelné smlouvy?
3. Jaké jsou hlavní formy smlouvy?
4. Jaká jsou pravidla týkající se neplatnosti, zkrácení a chyby týkající se smluv?

2.

3. Kapitola

Zákoník práce

Co se naučíte:

Porozumíte struktuře a kontextu pracovních smluv

Oddělení různých typů pracovních formulářů

Příběh

Herta a Ralf pracovali více než 10 let ve stejné německé společnosti s dceřinou společností v Nizozemí. Nyní je možné, že o své zaměstnání přijdou. Německé zákony však v jejich případě zaručují, že za 18 měsíců od nástupu do práce dostanou plat, takže jsou s tímto pracovním zákonem spokojeni. K tomu, aby získali nárok na důchod z doby pobytu v Nizozemsku, museli by se obrátit na penzijní fond v Nizozemsku. Vždy musíte poslat žádost do země, kde jste naposledy pracovali.

Klíčová legislativa

- Občanský zákoník (Bürgerliches Gesetzbuch).
- Zákon o dočasném zaměstnání (Arbeitnehmerüberlassungsgesetz).
- Zákon o pracovní době (Arbeitszeitgesetz).
- Spolkový zákon na ochranu osobních údajů (Bundesdatenschutzgesetz).
- Zákon o spolkových rodinných příspěvcích a rodičovské dovolené (Bundeselterngeld- und Elternzeitgesetz).
- Spolkový zákon o dovolené (Bundesurlaubsgesetz).
- Zákon o mateřství (Mutterschutzgesetz).
- Zákon o částečném a dlouhodobém zaměstnání (Teilzeit- und Befristungsgesetz).
- Zákon o pracovním soudu (Arbeitsgerichtsgesetz).

Které problémy byste nejvíce vyzdvihli přistěhovalci ve Vaší zemi?

Obecně platí, že německé pracovní zákony nabízejí vysokou úroveň ochrany zaměstnanců. Tato ustanovení nejsou kodifikována v jednom aktu, nýbrž rozdělena do několika zákonů, včetně:

- Zákon o ochraně před propuštěním (zajišťuje silnou ochranu před propuštěním po šesti měsících zaměstnání a v činnostech více než 10 zaměstnanců);
- Zákon o pracovní době (který omezuje denní / týdenní pracovní dobu a určuje opatření pro přestávky na odpočinek a státní svátky)
- Zákon o částečném a omezeném pracovním poměru (který stanoví nároky na částečný úvazek a omezuje smlouvy na dobu určitou);

- Zákon o minimální mzdě

1. Zaměstnanecká smlouva

Pracovní smlouva (Arbeitsvertrag)

Pracovní smlouva je nezbytná pro jakékoli zaměstnání v Německu. Obsahuje přesná ustanovení pracovního poměru. Je třeba pečlivě číst a ptát se, zda je něco nejasného nebo zda-li není v souladu s ústní dohodou. Musí být podepsána, aby byla právně závazná. Trvá se na písemné smlouvě, která je však v Německu obvyklá. Pokud osoba neodevzdala smlouvu o zaměstnání, nastává důvod k podezření – proto je nutné kontaktovat obchodní sdružení nebo úřad práce.

Pracovní smlouva upravuje práva a povinnosti zaměstnavatele a zaměstnance. Hlavními ustanoveními jsou definice pracovních úkolů a odměňování, délka zkušebního období, pracovní doba a pracovní prostředí, nárok na přestávky a dovolená.

Pracovní smlouva je často odvozena z požadavků platné kolektivní smlouvy, kterou sdružení uzavřelo s příslušným odborovým svazem.

Pracovní smlouva je zvláštní druh smlouvy o poskytování služeb a je předmětem §§ 611 a násl. občanského zákoníku (Bürgerliches Gesetzbuch). Dohody uzavřené ve prospěch zaměstnanců v kolektivních a obchodních smlouvách, jakož i předpisy o bezpečnosti při práci musí být dodržovány při vyplňování obecného rámce pracovních smluv.

Pracovní doba

Kolektivní smlouva obvykle předepisuje pracovní týden mezi 37 a 40 hodinami. Němci však pracují v průměru téměř 41 hodin týdně. Existují často flexibilní schémata pracovního času (flexibilní uspořádání), které vám umožňují si upravit vlastní pracovní dobu. V některých povoláních jsou vypláceny prémie za noční směny a práci na dovolené, ve zdravotnictví a bezpečnostních službách.

Mzdy a platy

Standardní minimální mzda platí v Německu ve výši 8,50 Euro za hodinu. Každý zaměstnanec má nárok na minimální mzdu. V několika průmyslových odvětvích však existují výjimky. Mnoho z nich má vlastní vyšší minimální mzdu, např. Stavebnictví. Jinak jsou mzdy vyjednávány v kolektivním jednání mezi odbory a sdruženími zaměstnavatelů. Pokud v příslušném odvětví neexistuje žádná kolektivní mzdová smlouva, mohla by být vyjednána se samotným zaměstnavatelem.

Sociální pojištění

Zaměstnanec v Německu je členem národního systému sociálního zabezpečení. Zahrnuje zákonné zdravotní, ošetrovatelské, úrazové, důchodové a nezaměstnané pojištění. Jakmile se zaměstnavatel zaregistruje jako pojištěná osoba, bude mu přiděleno tzv. Číslo sociálního pojištění. Při zaznamenávání prvního zaměstnání získáte kartu sociálního zabezpečení (SV ID) od fondů důchodového pojištění. To zahrnuje příjmení, jméno a číslo pojištění. Pro určité povolání (např. Konstrukce) musí SV ID obsahovat fotografii a musíte ho mít nepřetržitě v práci.

Zaměstnanci mají zákonné právo na platbu ve výši 80% mezd nebo platů v případě nemoci (Zákon o náhradě mzdy v případě nemoci pracovníka - Entgeltfortzahlungsgesetz). Toto právo se vztahuje na období šesti týdnů.

Pracovní neschopnost a její pravděpodobná doba trvání musí být neprodleně oznámena zaměstnavateli. Nejpozději třetí den po zahájení pracovní neschopnosti vás lékař musí prověřit a vydat certifikát pracovní neschopnosti a jeho pravděpodobnou délku trvání. Lékař odešle certifikát zdravotní pojišťovně, zatímco vy jej musíte poslat zaměstnavateli.

---

2. Různé druhy zaměstnání (např. Částečný úvazek / po určitou dobu atd.)

Mnoho lidí, včetně většiny dělníků, pracovníků a zaměstnanců státní správy, dostane pracovní smlouvu na dobu určitou skrze plný úvazek.

Stále více lidí pracuje na částečný úvazek (Teilzeitarbeit). Vedle “běžného” pracovního úvazku na částečný úvazek, který je předmětem sociálního pojištění, existují také tzv. “mini práce”, ve kterých může zaměstnanec získat až 450 Euro měsíčně. Mnoho lidí, kteří jsou zaměstnáni jako uklízeči, zdravotničtí pracovníci, pracovníci v oblasti stravování a ti, kteří se zabývají maloobchodem, mají tyto “mini práce”. Výkon mírně placeného zaměstnání nebo krátkodobého zaměstnání je povolen kromě plného zaměstnaneckého poměru. Limit “de minimis” je v důsledku agregace

překročen o 450 Euro, nicméně tyto aktivity nejsou jen mírně placené zaměstnání, ale plně odpovědné pracovní místa v oblasti sociálního zabezpečení.

Jedním ze způsobů, jak se přizpůsobit měnícím se podmínkám, je práce na částečný úvazek. Rozmanité modely pracovního času, jako je denní a týdenní pracovní doba, šábesový a postupný přechod do důchodu.

Zaměstnavatelé, kteří reagují na touhy a potřeby svých zaměstnanců, mají nejen spokojenější pracovníky, ale ti také získají větší motivaci pro výkon své práce. Zlepšená motivace vede k vyšší produktivitě a vyšším standardům práce, což na konec prospěje podnikání.

Otevřte se zaměstnavatelům o preferencích pracovního času.

Smlouva na dobu neurčitou (Befristung) Smlouva o částečném a pevném právu (Teilzeit- und Befristungsgesetz)

- Bez důvodu – max. 2 roky – nebo čtyři smlouvy na dobu určitou (nejvýše dva roky: například po sobě jdoucí série šestiměsíčních smluv).
- Žádné časové období mezi dvěma smlouvami na dobu určitou může vést k neomezené smlouvě; což je past pro zaměstnance, do které občas vkročí. V takovém případě může zaměstnanec žalovat zaměstnavatele a získat trvalou smlouvu.
- Pokud po skončení smlouvy na dobu určitou pokračuje zaměstnanec v práci a pokud nic zaměstnavatel nenamítne, automaticky dostává neomezenou zakázku.
- S odůvodněním – déle než dva roky (například zaměstnankyně je těhotná a není v práci na další tři roky (rodičovská dovolená) – je možné uzavřít smlouvu na dobu určitou. Smlouvu na dobu určitou je také možné stvořit pro projekt, který se odhaduje na pět let.

Tyto předpisy odkazují na “Teilzeit- und Befristungsgesetz” (TzBfG).

3. . Základní povinnosti stran

Téměř každá pracovní smlouva se skládá z všeobecných podmínek zaměstnavatele, které se týkají velkého počtu zaměstnanců (Allgemeine Geschäftsbedingungen). Zaměstnavatel má moc a diktuje podmínky pracovní smlouvy bez vyjednávání mezi zaměstnavatelem a zaměstnancem. Vzhledem k tomu, že vyjednávací pozice zaměstnance je nejslabší, je zákon (článek 305, německý občanský zákoník) zaměřen na ochranu zaměstnance. To znamená, že ne vše, co je napsáno ve smlouvě, je povoleno zákonem. Obecně by měl být požadován podpis pracovní smlouvy, která obsahuje podmínky, které zákon nepovoluje. Pokud však podmínky nejsou ve smlouvě přípustné, mohou být neplatné. Stručně řečeno, právník bude kontrolovat smlouvu a identifikovat přípustné i nepřípustné podmínky. Ty se nevztahují na to, že jsou protiprávní.

V Občanském právu musí strana, která ztrácí případ, zaplatit soudní poplatky a právní výlohy vítězné strany. V pracovněprávních případech je to jiné. V první úrovni soudní příslušnosti (1. Instanz) musí každá strana zaplatit vlastního právníka – bez ohledu na to, která strana vyhraje nebo ztratí. Proto je nezbytné právní pojištění (Rechtsschutzversicherung). Uvědomte si, že pojištění je platné od tří měsíců po podpisu pojištění.

Kdo má v Německu právní způsobilost?

V Německu je minimální věk pro řádné zaměstnání v podnikání 15 let. Dětská práce je zakázána podle zákona o ochraně dětí (Jugendarbeitsschutzgesetz). Děti mladší 18 let, ale stále v plnohodnotném vzdělávání, taktéž podléhají omezením, pokud jde o počet hodin, kdy mohou pracovat.

Kdokoli ve věku 15 let a více, který neabsolvuje plnočasové vzdělávání, může být zaměstnán na vhodné pozici až osm hodin denně (40 hodin týdně). To znamená, že nesmějí být fyzicky přetíženi nebo požádáni o plnění úkolů, které jsou vzhledem k věku a zkušenostem nevhodné.

Stážisti mohou pracovat v podniku na základě smlouvy o odborném vzdělávání, což není zaměstnání v odborném slova smyslu. Spolkový úřad práce v kontextu odborného poradenství poskytuje rady ohledně návrhu pedagogů vůči obsahu povolání a následných příležitostech na trhu práce. Termín poradenství lze dohodnout s příslušnou spolkovou agenturou.

---

4. 4. Základní práva zaměstnanců vyplývající z právních předpisů

Ochrana mateřství (Mutterschutzgesetz)

Dne 1. ledna 2017 vstoupil v platnost nový zákon o ochraně mateřství s různými změnami a konsolidací souvisejících zákonů. Jednou ze změn je skutečnost, že pokud zaměstnanec porodí dítě se zdravotním postižením, doba ochrany všech práv (tj. Na mateřskou dovolenou, plat a ochranu před propuštěním) se zvyšuje z osmi na dvanáct týdnů.

- Od počátku těhotenství až do čtyř měsíců po porodu není zaměstnavatel oprávněn upozornit zaměstnance;

Typ práce je omezen v případech, kdy...

- Práce není v určitých časech povolena
- Práce není povolena šest týdnů před porodem
- Práce není povolena osm týdnů po porodu
- Kojící matky mají nárok na speciální přestávky v kojení nejméně půl hodiny dvakrát denně nebo jednu hodinu denně

Rodičovská dovolená (Elternzeit)

- Dobrá zpráva: *elternzeit* můžeme využívat do doby, dokud nebude dítě ve věku tří let. Třetí narozeniny jsou prvním dnem zahájení práce. Zaměstnavatel nemusí souhlasit.
- Zde je několik poznámek:
- Během *elternzeit* existuje tzv. “neaktivní smlouva”. To znamená, že smlouva stále existuje, ale není nutné pracovat a zaměstnavatel nemusí platit. Obě strany však musí dodržovat práva a povinnosti druhého. To znamená, že musí být navzájem loajální – například zaměstnanec nemůže pracovat pro jiné zaměstnavatele, aniž by požádal svého zaměstnavatele, jinak může být zaměstnanec vyhozen. Ze zákona je možné pracovat na částečný úvazek během rodičovské dovolené.

Jak se přihlásit

Elternzeit je možné vzít ze dne na den. Zaměstnavatel musí být informován nejméně sedm týdnů předem.

- Dopis:
- *”Sehr geehrte Damen und Herren,*
- *ich nehme elternzeit für meinen Sohn ....., geboren am ....., für die Zeit vom ... bis zum ....“*
- Podpis dopisu.

Otcové taktéž mohou využít *elternzeit*.

Práce na částečný úvazek během Rodičovské dovolené (Elternzeit)

- Během Rodičovské dovolené může zaměstnanec pracovat na částečný úvazek, ale ne více než 30 hodin týdně (75 procent). Nezáleží na tom, zda zaměstnanec pracuje na částečný úvazek pro svého nebo jiného zaměstnavatele.

Elterngeld

Zaměstnanec se může kvalifikovat jako *'elterngeld'*. Je placen státem a může být vyplácen od narození až do konce 14. měsíce.

S příchodem ElterngeldPlus a čtyřmi dodatečnými bonusovými měsíci na doplnění stávající rodičovské dávky byl rodičovský zákon reformován.

ElterngeldPlus je nová služba pro tuto generaci. Kombinace rodičovského příspěvku a práce na částečný úvazek je jednodušší. Rodiče jsou podporováni v jejich přání vstoupit do kompatibilního partnerství a povolání. ElterngeldPlus povzbuzuje rodiče, aby realizovali své představy o rodinném životě.

Jak se přihlásit k ElterngeldPlus:

- Můžete si vybrat mezi Elterngeld a ElterngeldPlus, nebo obojí zkombinovat.
- O ElterngeldPlus je zažádáno, stejně jako u Elterngeld, po narození dítěte v písemné podobě.
  - Zpětná platba rodičovského příspěvku je možná nejvýše tři měsíce před měsícem, ve kterém byla žádost předložena vašemu úřadu na rodičovské příspěvky. Proto je vhodné poslat žádost ohledně rodičovské péče během prvních tří měsíců života dítěte na příslušný úřad.
- Každý rodič může individuálně požádat o rodičovský příspěvek. Příslušná žádost může být pozměněna až po uplynutí doby nároku na rodičovské příspěvky, ale pouze pro měsíční částky, které doposud nebyly vyplaceny. Měsíce, které již byly vyplaceny společností ElterngeldPlus mohou být následně převedeny na měsíce Elterngeld.

Práce po Elternzeit

Zaměstnavatel je povinen zaměstnance opět umístit na jeho místo, díky existující pracovní smlouvě. Je také možné pracovat na částečný úvazek.

V mnoha případech není práce na částečný úvazek možná, protože je zaměstnavatel přesvědčen, že zaměstnanec bude často nepřítomen kvůli nemocným dětem nebo důvodům, které souvisí s dětmi.

Někteří zaměstnavatelé nabízejí korporátní péči o děti, aby posílili vztah mezi rodinou a kariérou. K dispozici je také státní právo na pečovatelské místo v Německu.

---

5. Ukončení pracovního poměru

Pracovní smlouvu lze ukončit buďto vzájemně nebo jednostranně, např. ukončení dohody, vypršení stanovené lhůty (dosažení věku odchodu do důchodu) nebo oznámení o ukončení pracovního poměru. Zaměstnavatel se může v zásadě kdykoliv dohodnout na ukončení pracovního poměru (smlouva o ukončení pracovního poměru). Aby byla smlouva platná, musí být písemná.

Existují tři různé způsoby zrušení:

Tři typy (operační – *betriebsbedingt*, chování / porušování pravidel smlouvy – *verhaltensbedingt*, důvody, které nejsou založeny na špatném chování, např. dlouhodobá nemoc – *personenbedingt*).

Právní základ pro ukončení: Zákon o ochraně zaměstnanosti v Německu *Kündigungsschutzgesetz* – KSchG

Požadavky na efektivní zakončení:

- Pouze tří-týdenní období pro podání dokumentů (*3 Wochen Klagefrist*).
- Zaměstnavatel musí prokázat, že jste obdrželi oznámení.
- Oznámení musí být napsáno a podepsáno zaměstnavatelem – verbální oznámení nejsou platná.
- Pokud si není zaměstnanec jistý, zda má signatář v tomto případě pravomoc, požádejte jej nejvýše do pěti dní.

Kvíz

- Co obsahuje smlouva o zaměstnání?
- Které typy zaměstnání jsou v Německu?
- Uveďte některé povinnosti zaměstnavatele
- Co znamená rodičovská dovolená (Elternzeit)
- Uveďte některé podmínky pro ukončení zaměstnání

2.

4. Kapitola

Obchodní právo

Co se naučíte:

O různých typech společností a jejich charakteristik

Získáte přehled o povinnostech a zákonech obchodního práva

Příběh

Herta a Ralf plánují, že se stanou samostatně výdělečně činnými osobami, pokud budou propuštěni ze společnosti, ve které pracovali déle než 10 let. “Best Ager”, tj. lidé po 50 letech. Mají mnoho zkušeností, které jsou užitečné pro mladší generace. V Německu budou díky demografickým změnám zvýšeny počty tzv. “samozaměstnanců” jako Herta a Ralf. Nejprve však musí zaregistrovat patent a změnit své zdravotní pojištění. Samostatně výdělečně činní platí v Německu jiný příspěvek než zaměstnanci nebo důchodci. Zakladatelé firem v Německu mohou požádat o státní dotace na založení společnosti. Podpora závisí na dané nabídce. Pro tento účel existují místní poradenská centra.

1. . Co zahrnuje obchodní právo?

Obchodní právo zahrnuje všechny zákony, které diktují, jak vytvořit a provozovat firmu. To zahrnuje všechny zákony. Obchodní zákony stanovují pravidla, která musí být dodržována všemi podnikateli. Zkušený obchodník bude obecně obeznámen s obchodními zákony a bude vědět, kdy požádat o radu autorizovaného prvního zástupce. Obchodní právo zahrnuje státní a spolkové zákony, stejně jako správní předpisy. Podívejme se na některé oblasti zahrnuté v obchodním právu. Obchodní právo v klasickém smyslu zahrnuje kodifikace, části občanského zákoníku, obchodní a korporátní právo, právo cenných papírů, burzovní a pojišťovací právo, nebo i práva průmyslového vlastnictví. Dále se jedná o měnu, peníze a ražení mincí, daňové právo, antitrustové právo, komorové právo s obchodními a průmyslovými komorami a obchodními komorami s právem hospodářského dohledu. Sociální tržní ekonomika zahrnuje zejména individuální a kolektivní pracovní právo, jakož i předpisy o ekonomickém rozvoji, např. dotace a stimulační balíčky. Základem intervence státu je dnes zákon o stabilitě. Nedílnou součástí obchodního práva je také rozpočtový zákon spolkových zemí. Obchodní právo zahrnuje také právo ES a právo mezinárodních hospodářských organizací.

2. Co je společnost?

Společnost je ekonomickou, finanční a právní jednotkou, pro kterou je zakladatelská ekonomická zásada konstitutivní – narozdíl od např. veřejných společností.

Soukromé společnosti patří soukromému majiteli a jejich hlavním cílem je maximalizovat zisk.

Veřejné společnosti jsou majetkem státu. Podléhají “veřejnému účelu” a nelze je použít výhradně, nebo hlavně k maximalizaci zisku.

Jednou ze zvláštností německého práva obchodních společností je rozdíl mezi “malým průmyslovým celkem” a “komerčním provozem”. Tento rozdíl je důležitý pouze pro společnosti a nikoliv pro právnické osoby.

Obchodní společnosti a právnické osoby musí být zapsány v obchodním rejstříku. Vztahuje se na ně Německý Obchodní Kód (HGB).

Nekomerciální podniky mohou být volně registrovány v obchodním rejstříku, poté jsou považovány za obchodní. Pokud tuto možnost nevyužijí, podléhají Německému Občanskému Zákoníku (BGB), nikoliv HGB.

Otázka, zda má podnik obchodní povahu, je založena na tom, zda obchodní činnost vyžaduje obchodní uspořádání, pokud jde o danou povahu a rozsah (§ 1 HGB). Mezi rozhodující kritéria patří především obrat, počet zaměstnanců, objem provozních aktiv, objem úvěrů a počet míst nebo poboček. Obrat vyšší než 250 000 Euro je obecně známkou skutečnosti, že byla překročena struktura malé průmyslové jednotky.

Malý průmyslový podnik může provozovat jedna osoba jakožto podnikatel nebo civilně-právní společnost ve formě občanského práva (GbR). Komerční jednorázové společnosti jsou jednotným obchodníkem (eK = e.Kfm, muž nebo eK = e.Kfr, žena), veřejnou obchodní společností (OHG), omezeným obchodním partnerstvím (KG) (GmbH & Co. KG, GmbH & Co. oHG).

---

2. Dostupné typy společností

Nejčastějším typem podnikatelských organizací v Německu je společnost s ručením omezeným (Gesellschaft mit beschränkter Haftung = GmbH), kterou upravuje zákon o společnostech s omezenou odpovědností (Gesetz betreffend die Gesellschaften mit beschränkter Haftung - GmbHG).

Gesellschaft mit beschränkter Haftung (GmbH)- Společnost s ručením omezeným

LLC (GmbH) je obchodní společnost s podnikovou organizací a vlastní právní subjektivitou. Narozdíl od partnerství se nejedná o kombinaci osob, ale o poskytování kapitálových částek. Kapitál může být nastaven pro jakýkoli libovolný a přípustný účel. Základní kapitál stanovený smlouvou akcionářů odpovídá součtu příspěvků akcií. Společnost je odpovědná pouze věřitelům za korporátní dluhy.

Aktiengesellschaft (AG) – Akciová společnost

Akciová společnost (AG) je společnost s vlastní právní subjektivitou. Za závazky vůči věřitelům jsou odpovědná pouze korporátní aktiva, kde je kapitál rozdělený na akcie. Tím, že společnost zvolí AG jako svou formu, může podnik získat velké množství peněz potřebným k vedení velké moderní společnosti. Vzhledem k tomu, že akcionáři neuskutečňují žádné další závazky při nákupu, může AG oslovit širokou veřejnost na všeobecném kapitálovém trhu. Snadné přiřazení akcií je taktéž charakteristické v případě podniků kótovaných na burze prostřednictvím těchto společností. AG je preferovaná korporátní forma pro velké podniky. Po změně německého zákona o akciových společnostech v roce 1994 byly některé formální směrnice zjednodušeny pro akciové společnosti. (například rodinné společnosti). Jednočlenný základ je nyní přípustný. Tímto způsobem se tato forma stala atraktivní pro malé a střední podniky označující se “malá akciová společnost”.

AG musí být zapsána do obchodního rejstříku. Při registraci vzniká jako samostatná právnická osoba. Zápis do obchodního rejstříku musí být podán u místního příslušného soudu všemi zakladateli, členy představenstva a dozorčí rady. Podepisování jména společnosti musí být ověřeno notářem. To může být provedeno pouze tehdy, pokud byla požadovaná částka řádně uhrazena za každou akcií a nakonec je k dispozici představenstvu. Notář předkládá žádost příslušnému rejstříkovému soudu v elektronické podobě.

Obecné partnerství (oHG)

OHG je korporátní forma, jejíž účel je zaměřen na provozování obchodní nebo sdružené společnosti, ve které jsou všichni partneři vůči věřitelům odpovědní bez omezení. Je vhodný zvláště pro menší a střední firmy.

Podle německého obchodního zákoníku (HGB) jsou podniky vykonávající typické obchodní činnosti považovány za obchodní společnosti (dříve: základní komerční obchody)

např. velkoobchod a maloobchod, zpracovatelský průmysl, bankovníctví a pojišťovnictví, doprava, obchodní zástupci atd. Lidé, kteří provozují řemesla nebo jakýkoli jiný druh průmyslových podniků.

Zákon oHG byl upraven v §§ 105-160 Německého Obchodního Zákoníku (HGB). Jako doplněk platí směrnice o základní formě společností, Občanské právo (GbR) (§§ 705-740 BGB). Z pohledu korporátní formy lze oHG považovat za zvláštní formu GbR pro obchodní společnost s komerčním rozsahem podnikání.

OHG je partnerství. Odlišně od kapitálové společnosti se zaměřuje na osobní závazek partnerů místo kapitálu. Většinou využívají vlastní pracovní sílu, která vytváří určitou osobní vazbu na podnikové výsledky. Formování partnerství nezávisí na určitém minimálním kapitálu.

Offene Handelsgesellschaft (OHG) *(Generální partnerství)*

Narozdíl od společností GmbH a AG mají společníci OHG neomezenou odpovědnost. Každý společník je ze zákona povinen se aktivně podílet na podnikání (Gesellschaftsvertrag) pokud to není nastaveno jinak. OHG může žalovat, nebo být žalován u soudu. U vnitřních záležitostí společnosti by rozhodnutí měla probíhat jednomyslně, avšak různé články v partnerství obvykle umožňují rozhodnutí většiny.

Kommanditgesellschaft (KG) *(Omezené partnerství)*

Jedná se v zásadě o partnerství, ale představuje omezení odpovědnosti některých společníků. KG nese dva typy společníků: 1) generálního společníka (Komplementär), který má neomezenou odpovědnost vztahující se na jeho osobní majetek, 2) omezeného společníka (Kommanditist), jehož odpovědnost se vztahuje pouze na jeho nominální podíly ve společnosti.

GmbH & Co. KG *(Komanditní společnost s ručením omezeným jako generálním partnerem)*

Spojení společnosti s ručením omezeným a komanditní společnosti probíhá tak, že vznikne jediný generální společník. Nachází se zde omezené partnerství společníků jako v KG, kteří jsou odpovědní pouze v rozsahu svých registrovaných podílů.

Zweigniederlassung (Pobočka)

Jedná se spíše o podřízenou podnikatelskou sféru, závislou na všech aspektech v hlavní central, která je taktéž zodpovědná za centrální správu.

Rozdíl mezi dceřinou společností a pobočkou je důležitý, protože určuje, zda je třeba provést zápis do Obchodního rejstříku. Rozlišení je také relevantní při určování místa skutečného podnikání z hlediska německého daňového práva.

---

3. Speciální formy v podobě společností

Partnerské společnosti

Právní formu partnerské společnosti mohou volit pouze nezávislí pracovníci, např. lékaři nebo právníci. Spolu s majetkem jsou partneři také osobně odpovědní věřitelům za závazky společníků. Mohou však omezit svou odpovědnost za nároky na náhradu škody z důvodu vadného výkonu povolání (také s využitím obecných obchodních podmínek) společníkovi, který má poskytovat odbornou službu v rámci partnerství, nebo je řídit a sledovat pod svou odpovědností.

Zákon o partnerských společnostech byl v zákoně o Obchodních společnostech jen velmi stručně upraven. V důsledku možnosti založit společnost se zájmem o tuto formu se pro některé nezávislé pracovníky snížil. Partnerské společnosti musí být zapsány do rejstříku partnerství u místního soudu.

Tiché partnerství

Tiché partnerství je obchodní partnerství, v němž někdo získává účast v obchodní činnosti někoho jiného s majetkovým příspěvkem, což je následně přiděleno druhé osobě na podíl na zisku §§ 230 a násl., Německého Obchodního zákoníku. Tiché partnerství není rozpoznatelné navenek, tichý společník neprovádí žádnou obchodní registraci.

Pouze majitel (nikoliv tichý společník) má nárok a povinnost v obchodování s třetími stranami. Práva tichého společníka jsou omezena, neboť v zásadě může požadovat

pouze písemné oznámení o roční účetní uzávěrce a nebo nahlédnout do knih a dokumentů, aby ověřil jejich správnost.

Tichý partner se podílí na ziscích a ztrátách. Narozdíl od účasti na zisku, která je povinná, může být vyloučena účast na ztrátách. Po zrušení společnosti má tichý společník nárok na vyplacení jeho úvěru. Pasivní zůstatek nezavádí platbu jako povinnost, ale stává se irelevantním. Pokud existuje odchylka od zákonného (typického) nařízení, je to otázka atypického tichého partnerství. Příkladem je, pokud je tichému partnerovi uděleno více kontrolních práv, nebo se účastní managementu atd.

Evropské hospodářské zájmové sdružení (EEIG)

EEIG je společná korporátní forma evropského práva. Usnadňuje přeshraniční spolupráci a podporuje domácí trh. EEIG musí být složeno nejméně ze dvou účastníků a nejméně dva členové musí mít sídlo v různých členských státech.

Samotné EEIG nesmí usilovat o hospodářské účely a dosahovat zisku. Je omezeno na podporu ekonomických cílů svých členů, což často činí tuto právní formu neoblíbenou.

Sjednaná forma je platná bez formalit. Jelikož však musí být uložena v obchodním rejstříku a musí obsahovat určité informace podle směrnice o EEIG, je písemná forma nezbytná. Dalším předpokladem pro založení v Německu je zápis EEIG do obchodního rejstříku.

Členové EEIG jsou odpovědní za své závazky bez omezení. Narozdíl od oHG je však odpovědnost členů vedlejší. Věřitelé mohou vůči členům uplatnit nároky pouze v případě, že požádali o platbu od společnosti, a ta nebyla provedena v přiměřené lhůtě.

Malé a střední podniky SMEs

Většina podnikání v Německu, narozdíl od jiných průmyslových zemí, je vedena malými a středními podniky (Mittelstand)

V jednom z nejnovějších seznamů Business Week ohledně tisíce největších firem bylo uvedeno, že 345 jich bylo japonských a 353 amerických.

Pouze 30 z těchto největších společností bylo německých, což znamená, že Mittelstand je motorem německé ekonomiky. Firmy Mittelstandu jsou často rodinné společnosti se svým zakladatelem či manažerem. Mají dobrovolný postoj vůči svým zaměstnancům, kteří jsou kvalifikováni a motivováni. V minulosti byla většina společností Mittelstand prováděna lokálně a vztahy se zákazníky byly blízké. Úspěch trhu byl spíše založen na kvalitě, než na ceně.

Koncept Mittelstandu se vzdaluje až do středověku a je spojen s dlouhou řemeslnou tradicí. Dnes je jedním ze základů střední třídy a důvodem, proč je výraz “Vyrobeno v Německu” charakteristickým znakem kvality již déle než staletí.

Kvůli chybějící definici pojmu “Mittelstand” je těžké prokázat jeho statistický význam. Firma s méně než 500 zaměstnanci s ročním obrátem 500 milionů Euro nebo méně je považována za uspokojivou definici. Odhaduje se, že se v Německu nachází 3,3 milionu firem Mittelstandu, které produkují 57 procent hrubého domácího produktu. Zaměstnávají 70 procent pracovní síly a školí 80 procent učedníků.

Firmy Mittelstand se obvykle soustředí na průmysl, obchod, kvalifikované profese a odvětví služeb jako jsou výstavby, doprava, hotelnictví a restaurace.

4. Povinnosti a práva

Pro mnoho lidí je založení společnosti novou zkušeností a existuje mnoho věcí, které je třeba udělat. Koneckonců, společnost by měla být umístěna na vhodnou internetovou adresu. Název společnosti by měl být jasný a jednoznačný. Značka ochrany produktů a služeb zajišťuje pro firmy svou pozici na trhu. Nesmíte však zapomenout, že pokud založíte společnost, musíte být opatrní, abyste neporušovali stávající práva duševního vlastnictví.

Antitrustové a soutěžní právo v Německu

Pro podnikání v Německu existuje Německý Antimonopolní zákon, t.j. Zákon o omezení hospodářské soutěže (Gesetz gegen Wettbewerbsbeschränkungen - GWB) a antitrustové právo EC, t.j. články 81 a 82; smlouvy EEC; nařízení o kontrole spojování podniků, mají v praxi téměř stejný význam. Německý Spolkový kartelový úřad (Bundeskartellamt) prosazuje německé i evropské antitrustové právo. Německé antitrustové právo je navíc prosazováno státními antitrustovými úřady. (Landeskartellbehörden), zatímco protiprofesní právo EC je prosazováno komisí. Nekalé obchodní praktiky se řídí zákonem o neférové soutěži (Gesetz gegen den unlauteren Wettbewerb - UWG). V praxi většina případů spadá pod obecný zákaz § 1 UWG a podléhá judikatuře. § 1 UWG stanoví, že každý, kdož v obchodním styku pro účely hospodářské soutěže jedná protizákonně, je předmětem žaloby na soudní opatření nebo na náhradu škody. UWG je vynucováno soukromými stranami, zejména konkurenty a soukromými spotřebitelskými organizacemi před soudy, ale obecně ne vládními orgány.

Práva duševního vlastnictví v Německu

Patenty podléhají Patentovému zákonu (Patentgesetz) a jsou vydávány na základě nařízení německého úřadu pro patenty a ochranné známky umístěného v Mnichově, zapsaného do patentového rejstříku a vyhlášeného v Úředním věstníku patentového úřadu. Postup při vydávání patentu podléhá poplatku. Pouze nové vynálezy umožňující komerční využití mohou být patentovány. Pouze původní žadatel (s výjimkou předchozího uplatnění vynálezu v Pařížské úmluvě na ochranu průmyslového vlastnictví) má právo na udělení patentu. Cizinci mohou požádat o patent za stejných podmínek jako němečtí státní příslušníci. Ochrana je poskytována po dobu 20 let od registrace. Držitel patentu nebo v případě výhradní licenční smlouvy může požádat o soudní příkaz proti jakémukoli nezákonnému použití patentovaného vynálezu třetími osobami. Toto “prevenční právo” poskytuje dočasnou ochranu a je účinné, jakmile je patentová registrace oznámena Patentovým úřadem.

Kvíz

- Jaké jsou typy společností v Německu?
- Jaké znáte speciální formy německých společností?
- Co znamená EEIG?
- Jaké jsou nejčastější typy německého podnikání?
- Kdy byl aktualizován „Allgemeines Deutsches Handelsgesetzbuch“?

2.

Kapitola 5

Důležité aspekty občanského a veřejného práva

Co se naučíte:

Získáte přehled o důležitých aspektech práva manželů a rozvodového práva.

Seznámíte se s předpisy o nájemních smlouvách a pořízení nemovitostí.

Porozumíte různým typům daňové povinnosti.

Příběh

Ralf a Herta přemýšlejí o svatbě, ale bojí se, protože jejich dřívější manželství byla nešťastná. Oba byli legálně rozvedeni v Nizozemí. Nyní musí předložit dokumenty potvrzující právní platnost rozvodu matričnímu úřadu v Německu. Jelikož jsou oba členy katolické církve, měli dva obřady. První, kdy se vzali na matričním úřadě a druhý v kostele.

Úvod: Rodinné právo je soustředěno v **Německém občanském zákoníku**. Ten jasně uvádí předpisy týkající se nesezdaného soužití - partnerství, stejně jako předpisy týkající se socializace a vzdělávání dětí.

1. Právoplatný sňatek a rozvod

Sňatky i partnerství jsou považovány za právní svazky nebo "právně závazné smlouvy" mezi zúčastněnými osobami. Zatímco občanská partnerství byla v roce 2001 legálně uznána (a "vydláždila cestu" pro svazky osob stejného pohlaví), manželství je již tradičně chráněno ústavou. Každý, kdo se v Německu oženil nebo vstoupil do občanského partnerství, se musí nejprve fyzicky objevit na *Standesamtu* na občanský obřad. To je vlastně vše, co je potřeba, a velká většina párů nepokračuje dál. Páry, které plánují uzavřít manželství nebo uzavřít občanské partnerství v Německu, by měly začít co nejdříve s právními formálními úkony. Nestačí pouze o pár měsíců dříve. Věci lze obvykle vyřídit rychle, ale řada právních otázek, zejména předchozích sňatků, může způsobit potíže (Sesta 2016).

Kdy se manželství stane platným?

V Německu musí být platné manželství vykonáno na matričním úřadě (*Standesamt*) bez ohledu na to, zda se jedná o "náboženskou" svatbu. V Německu existuje ze zákona svoboda náboženství. To znamená, že jednotlivci si mohou vybrat, zda chtějí být oddáni na úřadě a nebo i jako věřící.

Prvním místem, které by jste měli navštívit, pokud se rozhodnete vstoupit do svazku manželského, jsou vaše místní velvyslanectví nebo konzulát a matriční úřad

(*Standesamt*). Zde se můžete zeptat, jaká dokumentace je potřebná. Požadavky se mohou v jednotlivých regionech lišit a mohou zde existovat další zvláštní požadavky v závislosti na státní příslušnosti, předchozím rodinném stavu a dalších okolnostech jednoho nebo obou partnerů (Münder / Ernst 2009).

Jaké dokumenty jsou potřeba?

- Platný cestovní pas
- Rodný list
- Důkaz o minimálně 21 dnech nepřetržitého pobytu v Německu (může jít o registrační osvědčení vydané místním úřadem)
- Doklad o svobodném stavu
- Rodné listy dětí (pokud -v tu dobu stále nesezdaný- pár nějaké má)
- Vyplněný formulář a dotazník vyžadovaný matričním úřadem

Je možné, že jeden z partnerů nebo oba partneři budou muset v závislosti na konkrétních okolnostech a požadavcích místního úřadu prokázat následující:

- Certifikát dokazující, že ve sňatku nebrání žádné překážky (*Befreiung vom Ehefähigkeitszeugnis*)
- Osvědčení z předchozího (předchozích) manželství
- Finanční výkaz

Osoby, které byly sezdané již dříve musí předložit buďto úmrtní listinu svého bývalého partnera a nebo důkaz o platném rozvodu předchozího manželství. V prvním případě se s problémy nesetkáte; kámen úrazu, na kterém ztroskotalo již mnoho sňatků je právě druhý případ. Jednoduchý doklad o rozvodu od amerického či britského soudu většinou nestačí. Pravděpodobně bude muset být nadále dokázáno, že tyto doklady o rozvodu již nemohou být zpochybněny. Obvykle je nezbytné tedy požádat právě u těchto soudů o vyjádření ohledně garance rozvodu.

Mohou být požadovány také ověřené překlady dokumentů jiných než německých jazyků a datum vydání mnoha dokumentů by nemělo být starší než šest měsíců.

Je-li jeden z partnerů cizinec, mohou být dokumenty zaslány vyššímu krajskému soudu za účelem ověření právního postavení této osoby (Münder / Ernst 2009).

Ačkoli ještě nejde o manželský pár, ti, kteří se chtějí jednoho dne vrátit do své vlasti, by mohli uvažovat o právním postavení svého partnera. Mohla by existovat nějaká zábrana, jako je státní příslušnost, trestní rejstřík nebo zdravotní stav, díky které váš partner nebude smět doprovázet. Se všemi emigračními záležitostmi vám pak může pomoci vaše velvyslanectví či konzultát. Je také dobré zkontrolovat, zda manželství v Německu bude uznáno i ve vaší zemi.

Právní rozdíly mezi manželstvím a partnerstvím

Ačkoli je proces vstupu do platného sňatku i partnerství stejný, jsou zde stále některé právní rozdíly mezi oběma svazky.

Právní spojení mezi partnery stejného pohlaví přiznává mnoho právních ochran (a povinností), které uzavírá manželství ve věcech týkajících se nájemních a dědických práv; základ pro získání povolení k pobytu, jestliže jeden z partnerů je cizincem; přijetí jména partnera; povinnost finančně podpořit partnera a vypořádat se v případě, že se partneři oddělí. V ostatních letech byla rozšířena i další práva na páry stejného pohlaví: pozůstalostní důchod, ochrana před svědčení proti partnerovi na soudu a schopnost osvojit si biologické děti partnera (Sesta 2016).

V současné době existují určité rozdíly v tom, jak se daňový systém vztahuje na páry stejného pohlaví a jak jsou dědické daně zdaněny. Ale tyto otázky jsou na soudech a mohou být vyřešeny brzy. Je třeba podotknout, že sňatky stejného pohlaví, které jsou oficiálně uznané v jiných zemích, jsou v Německu rovněž uznávány jako právní partnerství – právní vztah.

Právní důsledky

Pokud jste cizinec, který se oženil s německým občanem, může to ovlivnit váš pobyt. Pokud ještě v zemi nežijete, budete si nejspíš muset požádat o zvláštní vízum. Občané, kteří nepozází z nějakého ze států EU, nemohou vstoupit do země na vízum pro návštěvníky, pokud se v Německu chystají vstoupit do svazku. Požadované německé vízum obvykle platí po dobu tří až šesti měsíců (Baumann 2017).

Jakmile jste ženatý s německým státním příslušníkem, máte obvykle nárok na povolení k pobytu. Sňatek s německým státním příslušníkem nevede automaticky k německému občanství. V závislosti na vašem občanství můžete požádat o naturalizaci později.

Finanční důsledky, dle Německého občanského zákoníku (Bürgerliches Gesetzbuch)

- **Finanční podpora během manželství (“Familienunterhalt”)**
Podle německého občanského zákoníku (Bürgerliches Gesetzbuch) jsou manželé v Německu povinni navzájem se podporovat, zatímco manželství přetrvává.
- **Příspěvek na domácnost (“Haushaltsgeld”)**
Součástí rodinného hospodaření je příspěvek na domácnost. Každý z manželů musí podporovat ostatní (a děti), aby uspokojili základní potřeby (ubytování, jídlo, oblečení, zdravotní péče, zdravotní a důchodové pojištění) bez ohledu na to, jak dlouho jsou ženatí. Pokud je jeden z manželů nezaměstnaný, je povinen starat se o domácnost.

2. Nařízení pro rozvod a odloučení

Příklad pro výpočet doby trvání manželství: doba manželství se vztahuje na období mezi sňatkem a žádostí o rozvod. Není pak už důležité, jak dlouho spolu lidé předtím nebo poté žili. (Baumann 2017)

V Německu může manželský pár obecně podat žádost o rozvod pouze tehdy, pokud byl manželský pár oddělený nejméně o jeden rok dříve ("Rok odloučení", "Trennungsjahr").

(Baumann 2017).

Během této doby odloučení jsou manželé právně povinni navzájem vyplácet manželskou podporu, opět ve vztahu k vlastním prostředkům a vlastní schopnosti pracovat a vydělat peníze.

Pokud jeden z manželů nechce rozvod, není schopen ho zastavit. Po třech letech odloučení je manželství obecně považováno za "neodvratně rozbité".

Manželé nejsou automaticky povinni vyplácet manželskou podporu v roce odloučení. Proto manželka musí tedy nárok na manželskou podporu od manžela nárokovat.

Obecně platí, že manžel(ka) s nižšími příjmy má nárok na manželskou podporu v průběhu roku odloučení.

Po rozvodu mohou být manželé povinni platit post-manželské podpory.

Vzhledem k tomu, že se tato povinnost se liší od povinnosti vyplácet manželskou podporu v průběhu roku odloučení, musí nový nárok podat manžel, který ji potřebuje.

Po rozvodu se však obecně uplatňuje zásada osobní odpovědnosti. V posledních letech se soudy v Německu staly velmi přísnými při uplatňování zásady osobní odpovědnosti. Takže každý z manželů je obecně zodpovědný za vlastní výživu a nemůže se dlouho spoléhat na manželské platby.

V mnoha situacích však stále existuje šance na získání post-manželské podpory.

Odškodnění za zvýšení společného majetku ("Zugewinnausgleich")

Není-li žádná notářsky uzavřená manželská smlouva, má každá strana po ukončení rozvodu nárok na náhradu poloviny kapitálové hodnoty majetku, který manželé získali během manželství.

Tento postup se nazývá „Zugewinnausgleichsverfahren“. „Zugewinn“ (zisk) je pozitivní rozdíl (zisk) mezi hodnotou majetku každého manžela před svatbou a na konci manželství.

---

3. Sociální zabezpečení

Účast v německém systému sociálního zabezpečení je z velké části povinná. Příspěvky jsou založeny na vašem příjmu a jsou automaticky odečteny z vašeho hrubého platu, pokud jste zaměstnanec. Většina osob samostatně výdělečně činných musí také finančně přispívat na různé pojišťovací fondy. Samozřejmě, téměř každý má nárok na sociální dávky. U méně vážných onemocnění, jako je například

nachlazení nebo bolesti hlavy, si můžete koupit léky přímo z lékárny. Lidé, kteří tam pracují, vám mohou také poradit.

Návštěva lékaře

Pokud jste vážně nemocní a chtěli byste jít k lékaři, musíte nejprve navštívit Sozialamt (oddělení sociálních služeb), kde získáte speciální Krankenschein (certifikát zdravotního pojištění). Pak můžete jít k lékaři s tímto certifikátem. Sozialamt (oddělení sociálních služeb) platí za návštěvu lékaře a léky. Abyste získali silnější lék, lékař vám poskytne Rezept (předpis), který pak přinesete do lékárny.

Například expat rodiny v Německu mohou požádat o příspěvek na děti (Kindergeld) od vlády. Pokud akumulují důchodové dávky tím, že pracují v Německu po delší dobu, mohou je získat v případě, že odcházejí do důchodu v zahraničí. Obecně řečeno, kdo přispívá k německému systému dávek, získává finanční výhody, alespoň po určité době čekání.

Různé typy sociálního zabezpečení

Německý systém sociálního zabezpečení je organizován poněkud náhodným způsobem. Systém sociálního zabezpečení samozřejmě nebyl navržen z ničeho, ale rostl po dobu více než 125 let. Obecně platí, že existují tři kategorie příspěvkových fondů: finanční prostředky vyplácené výhradně zaměstnavatelem, sociální fondy kde zaměstnavatel a zaměstnanec sdílejí náklady a daňové výhody.

Výhody financované zaměstnavatelem

Nejdůležitějším fondem v této kategorii je pracovní úrazové pojištění (Unfallversicherung). Pokrytí se týká pracovních nemocí a nehod, ke kterým může dojít při cestě do práce nebo z práce. Všechna následná zdravotní postižení jsou však pokryta samostatným fondem (Münder/Ernst 2009).

Výhody sdílené zaměstnavateli a zaměstnanci

Nejdražší části německého systému, zdravotní péče a důchodového pojištění (Rentenversicherung) se značným finančním zatížením jsou sdíleny mezi zaměstnavatelem a zaměstnancem. Všichni zaměstnanci přispívají 9,45% svého hrubého příjmu do důchodového a penzijního fondu. Poté následuje zdravotní pojištění s 7,3% a ošetrovatelská péče s 1,025%. Váš zaměstnavatel přispívá zhruba stejnou částkou. Pokud nejste samostatně výdělečně činní, tyto příspěvky na sociální zabezpečení jsou automaticky odečteny z vašeho platu nebo mzdy každý měsíc. Částka, která byla odečtena z vaší hrubé mzdy, bude zaznamenána na výplatní listině. V závislosti na tom, jak dlouho přispíváte do fondu, měli byste při odchodu do důchodu dostat až

67% svého průměrného čistého příjmu jako důchod. Právní odchod do důchodu v Německu je nyní 67 let.

Vzhledem k tomu, že téma zdravotního pojištění (včetně ošetrovatelské péče pro seniory) je složité, rádi bychom vás odkazovali na článek o zdravotním pojištění v Německu.

Pojištění v nezaměstnanosti v Německu

Sociální zabezpečení v Německu také stanoví pojištění v nezaměstnanosti (Arbeitslosenversicherung), pro které zaměstnavatel i zaměstnanec přispívají 1,5% hrubého platu zaměstnance. Odškodnění v nezaměstnanosti je kombinací příspěvku na živobytí a nároky založených na příspěvcích. Obdržíte asi 60% svého předchozího čistého příjmu po dobu šesti až 24 měsíců nezaměstnanosti.

Po tomto období až dvou let obdrží každý pomoc na sociální zabezpečení (ALG II nebo Hartz IV, jak je všeobecněji známější), což je standardní příspěvek na živobytí. Podmínkou pro získání tohoto příspěvku je vaše ochota přijmout všechny pracovní nabídky, a to i ty, které jsou málo placené, nebo podřadné. Hartz IV od svého uvedení v roce 2005 shledal hodně kritiky a vyvolal spoustu debat.

Výhody sociálního zabezpečení pro rodiny

Nejdůležitějšími dávkami financovanými z daní v rámci německého systému sociálního zabezpečení jsou přídatky na děti (Kindergeld), dávky v mateřství (Mutterschaftsgeld) a studentské půjčky na univerzity v Německu (Bafög).

Příspěvek na děti je v zájmu expat rodin. Po bydlení v Německu po dobu 12 měsíců může každý žadatel o ně požádat v místním pracovním úřadě (Arbeitsamt). Rodiče obdrží za každé dítě od 184 EUR do 215 EUR za měsíc. Dokonce i děti ve věku od 18 do 25 let mohou tento druh příspěvku dostávat, pokud navštěvují školu nebo univerzitu. Chcete-li požádat o příspěvek na dítě, potřebujete vaše povolení k pobytu, místní registrační osvědčení, žádostní formulář a rodné listy vašich dětí.

Německo má mnoho zákonů na ochranu těhotných žen a nových matek. Očekávající matky mají právo dočasně zůstat doma z práce po dobu šesti týdnů před porodem. Mají zakázáno pracovat po dobu osmi týdnů po porodu. (Pokud máte dvojčata nebo pokud se vaše dítě narodilo předčasně, můžete zůstat doma tři měsíce po porodu.) Očekávající matka musí pouze informovat svého zaměstnavatele a dostane placenou mateřskou dovolenou.

3. Daňové povinnosti

Německo vybírá daň z příjmu fyzických osob. Daň z příjmů je roční daň uplatňovaná na příjmy získány v kalendářním roce (období pro posouzení) od:

- Zemědělství a lesnictví
- Obchodních operací
- Samostatně výdělečných činností*
- Závislých činností
- Kapitálových aktiv
- Pronájmů a leasingů,
- Ostatní příjmy uvedené v § 22 německého zákona o daních z příjmů (EStG) (např. příjmy z důchodu čerpané ze zákonného důchodového pojištění nebo příjmy ze soukromého prodeje)

*) samostatně výdělečné činnosti/závislé činnosti podle § 2 odst. 1 německého zákona o daních z příjmů (EStG)

Německý zákon o daních z příjmů rozlišuje dva typy daňových povinností: plný závazek daně z příjmu a částečné osvobození od daně z příjmů.

Na konci kalendářního roku máte možnost požádat daňový úřad o úpravu daně z příjmů v místě svého bydliště, takže vám může být vrácena část daní, kterou jste zaplatili. Podání daňového přiznání je povinné.

Další informace získáte od daňového poradce. Budete muset za to zaplatit, ale daňový poradce vám může pomoci vytvořit daňové přiznání.

Plná daňová povinnost v Německu

Pokud máte své hlavní bydliště v Německu, máte zde povinnost platit daň z příjmů. To znamená, že veškeré vaše příjmy, bez ohledu na to, zda jste si je vydělali v Německu a/nebo v zahraničí, musí být zdaněny v Německu (princip globálního příjmu).

Když se přestěhujete do Německa z profesních důvodů, možná vás překvapí, až se podíváte na svoji první výplatní listinu: váš hrubý měsíční příjem a čistá mzda, kterou skutečně obdržíte, se často značně liší. Například v roce 2012 by bezdětný, jediný, 37letý expat zaměstnanec žijící v západním Německu získal hrubý plat 5 000€ měsíčně; ale dostal by zpět jen asi 2,875€ po zaplacení daní. Tento rozdíl však není způsoben pouze zdaněním: některé příspěvky do systémů sociálního zabezpečení jsou přímo odečteny z většiny platů zaměstnanců v Německu. Země má stále poměrně rozsáhlý sociální stát, ačkoli nedávné reformy snižující náklady i výhody vyvolaly v médiích různé rozptýlené debaty. Německý systém sociálního zabezpečení i místní daně někdy zahrnují docela dost byrokracie. Máte-li štěstí, finanční výhody převáží nad potížemi, které mohou přinést.

Kromě Lohnsteuer musíte zaplatit tzv. Solidární příplatek (5,5% vaší daně z příjmů) i církevní daň (Kirchensteuer). Druhý druh daně v Německu se však použije pouze tehdy, jste-li registrovaným členem katolického nebo luteránsko-protestantského náboženství v Německu.

Informace o zaměstnancích, které se týkají daní, jako je jejich počet dětí nebo jejich náboženská příslušnost, jsou evidovány v elektronické daňové kartě (elektronische Lohnsteuerkarte). Potřebujete pouze poskytnout Vašemu zaměstnavateli vaše daňové identifikační číslo a datum narození a poté mohou získat přístup k veškerým vašim relevantním daňovým informacím od Federálního centrálního daňového úřadu (Bundeszentralamt für Steuern) a přidat vás do výplatní listiny společnosti.

Kvíz

- Co znamená platné manželství v Německu?
- Jaké jsou rozdíly mezi manželstvím a občanským partnerstvím?
- Uveďte některé předpisy o rozvodu a oddělení
- Jaké typy sociálního zabezpečení jsou v Německu?
- Které akviziční možnosti jsou k dispozici v Německu?
- Kde existují daňové povinnosti v Německu?

2.

Kapitola 6

Zákony o ochraně údajů

Příběh

Herta a Ralf rádi nakupují on-line. Ale stejně jako v jiných případech utrpěli kybernetický útok a ztratili peníze a některé osobní údaje. Takže v budoucnu musí být více informováni a pečlivější. V sociálních sítích si někdy nejsou jisti, jaké údaje mohou být získány a jaké informace mohou být zveřejněny na internetu. Když ještě pracovali, mohli se zúčastnit školení o ochraně osobních údajů v jejich společnosti. Společnosti se zejména zabývají ochranou údajů.

Jaká je hlavní legislativa v oblasti ochrany údajů?

V Německu se ochrana údajů řídí četnými zákony a předpisy, které lze rozdělit do následujících kategorií:

- Spolková legislativa:
  - Spolkový zákon o ochraně osobních údajů (BDSG)
  - Spolkové předpisy pro ochranu údajů, které upravují konkrétní oblasti
- Státní legislativa:
  - Úkony ochrany dat států
  - Státní předpisy o ochraně údajů, které upravují konkrétní oblasti

Při určování zákona nebo nařízení, které je třeba aplikovat, je třeba začít tím, že se zkoumá, zda jsou údaje zpracovány veřejnými nebo soukromými subjekty.

Právní předpisy o ochraně údajů upravující soukromý sektor

Obecné požadavky na ochranu údajů, které musí podniky v Německu splňovat, jsou stanoveny v zákoně o ochraně osobních údajů. Anglickou verzi zákona lze nalézt na domovské stránce Spolkového komisaře pro ochranu údajů.

Spolkový zákon o ochraně osobních údajů stanoví, že společnosti mohou zpracovávat osobní údaje, pouze pokud

- zpracování údajů je dovoleno podle zvláštního právního předpisu, nebo pokud

- osoba, jejíž údaje mají být zpracovány, poskytla svůj souhlas.

Kromě toho existují předpisy o ochraně údajů, které se vztahují na konkrétní oblasti a které jsou obsaženy ve zvláštních zákonech. Tyto zvláštní zákony mají přednost před obecnou legislativou. Příklady zahrnují německý bankovní zákon a zákon o praní peněz (prevence), zákon o telekomunikacích a nařízení o dohledu nad telekomunikačním sektorem.

Právní předpisy o ochraně údajů upravující veřejný sektor

Zákony a předpisy na ochranu údajů na státní úrovni stanoví právní požadavky, které musí být splněny pro veřejné orgány a jiné veřejné orgány v německém státě, aby mohly zpracovávat osobní údaje. Stejně jako spolkový zákon, stanoví zákon o ochraně údajů Severního Porýní-Vestfálska, že osobní údaje občana mohou být zpracovávány pouze v případě že,

- zpracování údajů je dovoleno podle zvláštního právního předpisu, nebo pokud
- občan, jehož údaje mají být zpracovávány, dal svůj souhlas.

Kromě obecných zákonů o ochraně údajů existují zvláštní zákony na státní i spolkové úrovni, které obsahují ustanovení o ochraně údajů, která upravují konkrétní oblasti. Například zákon o Policii Severního Porýní-Vestfálska obsahuje zvláštní ustanovení týkající se zpracování údajů ze strany policejních služeb. Veřejné orgány musí přednostně dodržovat ustanovení o ochraně údajů stanovená v zvláštních právních předpisech, která se na ně vztahují.

Zpracování údajů spolkovými orgány a jinými spolkovými veřejnými orgány se řídí spolkovým zákonem o ochraně osobních údajů. Nicméně také na spolkové úrovni je zpracování osobních údajů stále více regulováno zvláštními právními předpisy. Například místní úřady práce, které se hlásí k spolkové agentuře práce, podléhají zvláštním předpisům, jako je 10. svazek kodexu sociálního práva.

Přehled BDSG

- První část (§ § 1-11): Obecná a běžná pravidla
- Druhá sekce (§ § 12-26): Zpracování dat ze strany veřejných orgánů
- Třetí oddíl (§ § 27-38a): Zpracování údajů neveřejnými subjekty a veřejnými soutěžními společnostmi
- Čtvrtý oddíl (§ § 39-42): Zvláštní ustanovení

- Pátá sekce (§ § 43-44): Trestní a občanské ustanovení o penaltách
- Šestý oddíl (§ § 45-46): Přejídná ustanovení

Zákon o ochraně údajů (2017)

Dne 27. dubna 2017 přijal německý parlament zcela nový spolkový zákon o ochraně osobních údajů (Bundesdatenschutzgesetz - BDSG). Nový BDSG nahrazuje starý BDSG, který byl v platnosti již 40 let. Nový BDSG přizpůsobí německé právo ustanovením obecného nařízení EU o ochraně údajů (GDPR). Nový BDSG bude nyní základem pro přizpůsobení německých aktů GDPR. Další akty týkající se zvláštních zpracovatelských situací, jako je ochrana údajů v oblasti sociálního zabezpečení, budou pravděpodobně následovat

2. Důležité definice, které se týkají právních předpisů o ochraně údajů

Osobní údaje: osobními údaji se rozumí veškeré informace týkající se osobních nebo hmotných okolností identifikované osoby

To znamená...

Každý má právo na ochranu osobních údajů, které se ho týkají.

Tyto údaje musí být zpracovány spravedlivě ke stanoveným účelům a na základě souhlasu dotyčné osoby nebo jiného základu stanoveného zákonem. Každý má právo na přístup ke shromážděným údajům, které se ho týkají, a právo na jejich opravu. Dodržování těchto pravidel podléhá kontrole nezávislým orgánem.

-> Článek 8 Listina základních práv Evropské unie

Typy osobních údajů

Osobní údaje znamenají všechna data, která poskytují informace o osobních vztazích nebo o skutečnostech týkajících se identifikované nebo identifikovatelné fyzické osoby. Obsahují:

- Osobní vztahy: jméno, adresa, povolání, e-mail, adresa IP nebo osobní číslo
- Faktické okolnosti: příjmy, daně, vlastnictví
- Zvláštní druh osobních údajů: rasový nebo etnický původ, politické názory, náboženské nebo filozofické přesvědčení, členství v odborových organizacích, zdraví nebo sexuální život. Tyto údaje podléhají zvláštní ochraně.

Chráněné osobní údaje nezahrnují anonymizovaná data, kde není identita osoby zřetelná. Pseudonymizované údaje (kde je jméno osoby nahrazeno pseudonymem) jsou chráněné BDSG, protože údaje se vztahují k osobě, jejíž totožnost je zřetelná. BDSG neochrání data právnických osob, jako jsou korporace, i když některé soudy rozšířily ochranu právnických osob.

Zpracování dat: Právní výraz "zpracování údajů" spočívá zejména v shromažďování, uchovávání, úpravách a předávání osobních údajů. Všechny způsoby využití dat jsou omezeny stejným způsobem. Osobní údaje mohou být zpracovávány,

- jestliže subjekt údajů jednoznačně dal svůj předchozí souhlas nebo
- pokud je zpracování údajů povoleno podle zákonem stanovených výjimek týkajících se zpracování údajů.

Výše uvedené požadavky na zpracování dat se stejným způsobem nevztahují na citlivé údaje. Tyto údaje v zásadě nelze zpracovávat. Odchyłka je přípustná jen za velmi zvláštních okolností, např. s výslovným souhlasem dotyčného subjektu (týkající se zpracování citlivých údajů) nebo pokud je zpracování těchto údajů pověřeno německým pracovním právem.

Jaké jsou klíčové zásady týkající se zpracování osobních údajů?

- Průhlednost
- Zákonné základy pro zpracování
- Omezení účelu
- Minimalizace dat
- Proporcionalita
- Zachování

3. Základní principy

Základní principy německé (a EU) ochrany údajů a bezpečnosti umožňují komplexní zhodnocení toho, co je třeba při používání osobních údajů posuzovat.

- Osobní údaje musí být zpracovány spravedlivě a zákonně.
- Osobní údaje musí být shromažďovány pro explicitní a legitimní účely a musí být používány odpovídajícím způsobem.
- Osobní údaje musí být relevantní a ne nadměrné ve vztahu k oprávněnému účelu.
- Osobní údaje musí být přesné a v případě potřeby aktualizované.
- Dotčená osoba (subjekt údajů) musí být schopna opravit, vymazat nebo zablokovat nesprávná data.
- Osobní údaje nesmí být uchovávány déle, než je nutné.
- Osobní údaje musí být chráněny vhodnými technickými a organizačními opatřeními proti neoprávněnému nebo nezákonnému zpracování, náhodným ztrátám a zničení.

4. Přenos dat v rámci skupiny společností

Společnosti ve skupině společností nejsou obecně privilegované. Každá společnost je považována za samostatnou entitu.

Předávání údajů z jedné společnosti do druhé v rámci skupiny společností se považuje za přenos údajů v tom smyslu, že platí obecná omezení zpracování údajů. Výjimka založená na oprávněném zájmu zpracovatelského subjektu je často odůvodněna.

V těchto případech je však nutné pro každý jednotlivý převod prokázat legitimní zájem. Pokud například přenos dat v anonymizované podobě sloužil stejným způsobem, přenos osobních údajů již nemůže být předmětem oprávněného zájmu.

Také, když se spoléhá na výjimku založenou na oprávněných zájmech, musí tento zájem převážit zájem o ochranu soukromí subjektu údajů.

Kde mohu najít další informace?

<http://www.bamf.de/EN/Willkommen/Aufenthalt/eAufenthaltstitel/Datenschutz/datenschutz-node.html>

Prameny

[Bundesbeauftragter für den Datenschutz und die Informationsfreiheit](#) (Hrsg.): *BfDI-Info 1. Bundesdatenschutzgesetz. Text und Erläuterung*. 18. Auflage. Bonn 2016 ([PDF; 2 MB](#))

[Wolfgang Däubler](#), Thomas Klebe, Peter Wedde, [Thilo Weichert](#): *Bundesdatenschutzgesetz. Kompakt-kommentar zum BDSG. Mit Urteil zu Safe Harbor und Ausblick EU-Datenschutzgrundverordnung*. 5. Auflage. Bund-Verlag, Frankfurt (Main) 2016, [ISBN 978-3-7663-6446-3](#)

[Archiv německého práva: https://germanlawarchive.iuscomp.org/?p=712](https://germanlawarchive.iuscomp.org/?p=712)

Prameny

- Baumann, R. (2017): Das aktuelle Scheidungsrecht: Von der Antragstellung bis zum Scheidungsspruch. München
- Fewer Words. Chicago-Kent Law Review. Volume 79, Issue 3 Symposium: Law & Philosophical, Psychological, Linguistic, and Biological Perspectives in Legal Scholarship.
- Foster, Nigel G. / Sule, Satish (2010): German Legal System and Laws Oxford *New York* Oxford University Press
- Hill, C./ King, C. (2004): How Do German Contracts Do as Much with
- Lašas A. (2010) EU Enlargement. In: European Union and NATO Expansion. Palgrave Macmillan, New York
- Münder, J./ Ernst, R. (2009): Familienrecht: eine sozialwissenschaftlich orientierte Darstellung. Luchterhand
- Foster, Nigel G./ Sule, Satish (2010): German Legal System and Laws Oxford *New York* Oxford University Press
- Richter, T. (2011): Vertragsrecht: Die Grundlagen des Wirtschaftsrechts. München: Franz Vahlen Verlag.
- Rosendorff, R. 'The New German Company Law and the English Companies Act, 1929' (1932) 14(1) Journal of Comparative Legislation and International Law 94, parts II and III, (1933) 15(1) JCLIL 112 and 15(4) JCLIL 242
- Tremml B., Buecker B. (1999) Introductory Overview of the German Legal System and its Role in Light of Germany's Membership in the European Community. In: Tremml B., Buecker B. (Eds) Key Aspects of German Business Law. Springer, Berlin, Heidelberg
- Wagner, E./ Karpf, A./ Lutz, G. (2017): Contracts, negotiation and enforcement in Germany: overview.
- Zimmermann, R. (2005): The New German Law of Obligations: Historical and Comparative Perspectives. Oxford *New York* Oxford University Press